

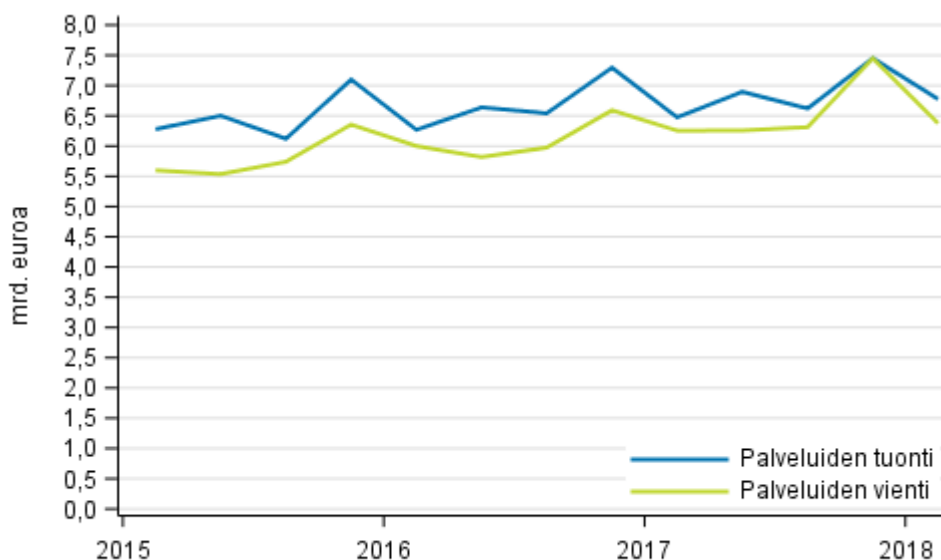
Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa

2018, 1. vuosineljännes

ICT-palveluiden vienti laski vuoden 2018 ensimmäisellä neljänneksellä

Palveluviennin kasvu jatkui vuoden 2018 ensimmäisellä neljänneksellä kasvaen 2 prosenttia vuodentakaiseen verrattuna. Kasvua oli erityisesti kuljetuspalveluissa, tuotannollisissa palveluissa ja muissa liike-elämän palveluissa. Myös matkailu Suomeen kasvoi. Palveluviennin kasvu on kuitenkin tasoittunut, sillä ICT-palveluiden ja henkisen omaisuuden käytöstä perittyjen maksujen osalta palveluvienti laski. Ruotsi oli merkittävin vientimaa Suomelle sekä tavaroiden että palveluiden osalta. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa-tilastosta, joka on osa [maksutasetta](#).

Palveluiden tuonti ja vienti

Tavaroiden ja palveluiden yhteenlaskettu vienti kasvoi 4 prosenttia ja tuonti 6 prosenttia vuoden 2018 ensimmäisellä neljänneksellä edellisen vuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna. Maksutaseen mukainen tavaravienti kasvoi 5 prosenttia ja tavaratuonti 7 prosenttia.

Matkailu Suomeen kasvoi

Sekä matkailu Suomesta ulkomaille että matkailu Suomeen kasvoi vuoden 2018 ensimmäisellä neljänneksellä vuodentakaiseen verrattuna. Matkailumenojen arvo Suomesta ulkomaille, mikä tilastoidaan matkailutuonniksi, kasvoi 5 prosenttia. Matkailu Suomeen (tilastoidaan matkailuvienniksi) kasvoi sen sijaan 8 prosenttia vuoden 2018 ensimmäisellä neljänneksellä vuodentakaiseen verrattuna.

Matkailupalveluita kuitenkin tuodaan edelleen enemmän kuin niitä viedään. Suomeen saatiin 0,7 miljardin euron arvosta tuloja matkailupalveluista vuoden 2018 ensimmäisellä neljänneksellä. Menoja Suomesta ulkomaille kului hieman yli miljardin euron arvosta.

Matkailuvientiin sisältyy esimerkiksi Suomeen joko vapaa-ajanviettoon tai liikematkalle alle vuodeksi matkustaneen henkilön kuluttamat tavarat ja palvelut.

Kuljetuspalveluiden viennin nousu tasoitti ICT-palveluviennin vähenemisestä aiheutuneita menetyksiä viennissä

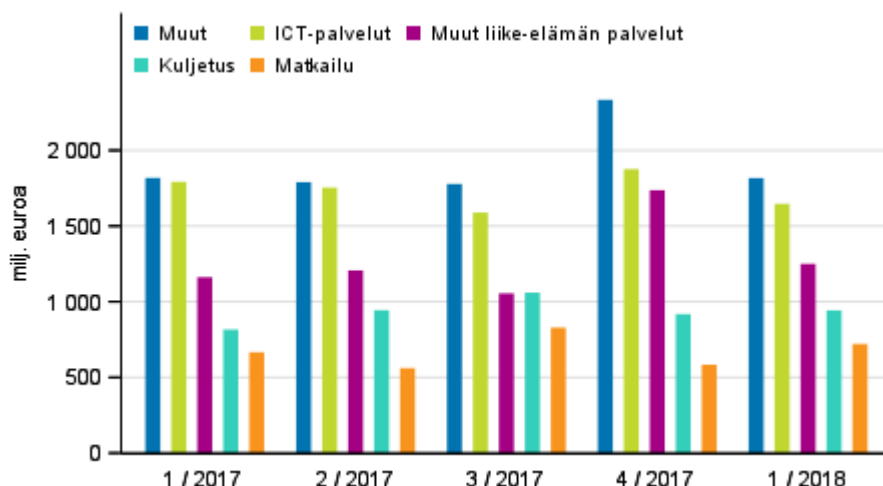
Palveluvientiä kasvatti euromääräisesti eniten kuljetuspalveluiden vienti, joka nousi 16 prosenttia (127 miljoonaa euroa) edellisvuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna. Kuljetusvientii sisältää esimerkiksi rahti- ja matkustajakuljetuksista sekä posti- ja kuriiripalveluista syntyvää tuloa Suomeen.

Tuotannollisten palveluiden vienti nousi 23 prosenttia. Esimerkki tämän palveluerän viennistä on kun suomalainen yritys kokoa, jalostaa tai pakkaa tavaraa, jota ei itse omista, vaan saa tuottamastaan (kokoamis)palvelusta maksun ulkomaiselta omistajalta.

Muita liike-elämän palveluita vietiin puolestaan 8 prosenttia enemmän vuoden 2018 ensimmäisen kolmen kuukauden aikana kuin vuoden 2017 ensimmäisellä neljänneksellä. Kasvua edellisvuoden ensimmäiseen neljännekseen nähden oli erityisesti muihin liike-elämän palveluihin kuuluvassa aluerässä: asiantuntijoiden ja liikehallinnon konsulttipalvelut. Tämä erä sisältää tavallisesti palveluita, joita esimerkiksi emoyhtiö tarjoaa tytäryhtiölleen.

Palveluviennin kasvua hillitsi kuitenkin kahden palveluerän viennin väheneminen. Televiestintä-, tietojenkäsittely- ja tietopalveluita (ICT-palvelut) vietiin 8 prosenttia vähemmän (145 miljoonaa euroa) kuin edellisvuoden vastaavalla neljänneksellä. Henkisen omaisuuden käytöstä perittyjen maksujen vienti väheni 7 prosenttia. Jälkimmäiseen erään kuuluu muun muassa tulot tutkimus- ja kehittämistyön tuloksena syntyvistä omistusoikeuksista. Erään kuuluu myös franchise-sopimuksiin ja tavaramerkkeihin liittyvät maksut ja palkkiot sekä tietokoneohjelmien jakeluun ja jäljentämiseen liittyvät lisenssit ja tavaramerkkien lisensiointimaksut.

Palveluiden vienti palveluerittäin

Tuotannollisten palveluiden tuonti kasvoi merkittävästi

Palvelutuonti kasvoi 5 prosenttia vuoden 2018 ensimmäisellä kvartaalilla. Kuljetuspalveluiden tuonti vaikutti eniten palvelutuonnin kasvuun. Kuljetuspalveluiden tuonti kasvoi euromääräisesti yhtä paljon kuin niiden vienti. Näitä palveluita tuotiin Suomeen 10 prosenttia enemmän vuoden 2018 ensimmäisellä neljänneksellä kuin edellisvuoden vastaavalla neljänneksellä. Tuotannollisten palveluiden tuonti kasvoi jopa 35 prosenttia. Tuotannollisten palveluiden tuonnissa suomalainen yritys maksaa ulkomaiselle yritykselle esimerkiksi jalostuspalkkiota raaka-aineiden, kuten metallin tai öljyn jalostamisesta.

Ruotsi oli Suomen tärkein vientimaa sekä tavaroiden että palveluiden osalta

Tavaroita ja palveluita vietiin eniten Ruotsiin vuoden 2018 ensimmäisellä neljänneksellä. Tavaroita vietiin Ruotsiin 1,9 miljardin euron arvosta. Tavaravienti Ruotsiin kasvoi 12 prosenttia vuodentakaiseen neljännekseen verrattuna. Saksaan tavaroita vietiin 1,4 miljardin euron arvosta. Saksasta sen sijaan tuotiin suuremmalla arvolla tavaroita kuin sinne vietiin eli tavarakauppa Saksaan oli alijäämäistä.

Saksaan vietiin maksutaseen mukaisia tavaroita ja palveluita 333 miljoonalla eurolla enemmän tämän vuoden alussa kuin vuoden 2017 ensimmäisellä neljänneksellä. Palveluvienti Saksaan kasvoi 31 prosenttia, kun tavaravienti kasvoi vain 16 prosenttia. Saksan osuus Suomen palveluviennistä oli 10 prosenttia vuoden 2018 ensimmäisellä neljänneksellä. Saksan osuus palveluviennistä Suomesta Eurooppaan oli 15 prosenttia. Tavaroiissa nämä osuudet olivat hieman pienemmät: 9 ja 13 prosenttia.

Tässä tilastossa tavarakaupan tilastointi perustuu omistajuuden muutokseen. Tullin tilastointi perustuu rajan ylitykseen. Tällä määrittelyllä on merkittävä vaikutus Tullin ja Tilastokeskuksen tilastoimia Saksan vientilukuja lukuja verrattaessa.

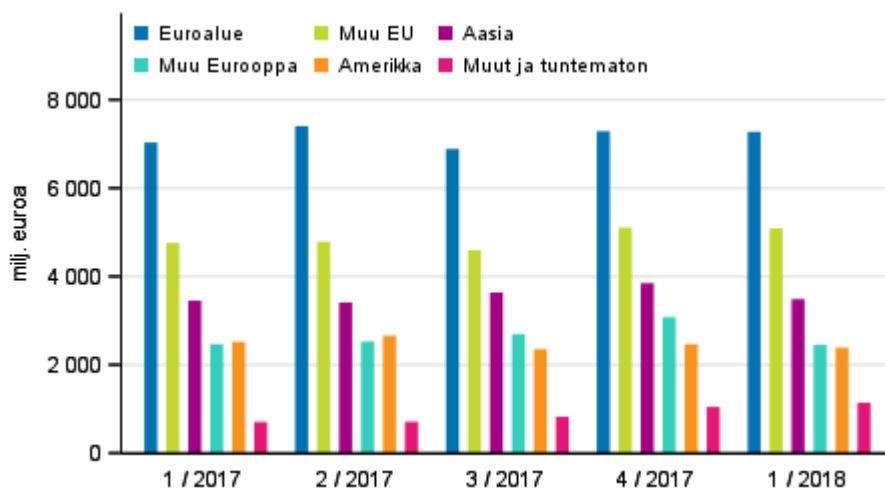
Palveluiden ulkomaankauppa Yhdysvaltoihin edelleen ylijäämäistä

Palveluita vietiin Ruotsin jälkeen erityisesti Yhdysvaltoihin, jonne palveluita vietiin 9 prosenttia vähemmän vuoden 2018 ensimmäisellä neljänneksellä edellisvuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna. Myös tuonti Yhdysvalloista väheni. Se laski 15 prosenttia. Palvelukauppa Yhdysvaltoihin on edelleen ylijäämäistä: sinne vietiin palveluita lähes 0,3 miljardilla eurolla enemmän kuin sieltä tuotiin.

Ruotsiin palveluita vietiin vuoden 2018 ensimmäisellä neljänneksellä 0,8 miljardilla eurolla. Palveluviennin taso Ruotsiin ei siten muuttunut vuoden 2017 ensimmäiseen neljännekseen verrattuna. Palveluita tuotiin Ruotsista 0,1 miljardilla enemmän kuin niitä vietiin sinne. Palvelutuonti Ruotsista kasvoi 10 prosenttia vuoden 2018 ensimmäisellä neljänneksellä.

Myös Britanniaasta tuodaan enemmän palveluita kuin sinne viedään. Palveluviennin arvo Britanniaan, 328 miljoonaa euroa, on kuitenkin euromääräisesti vain noin puolet Yhdysvaltoihin vietävistä palveluista. Palveluvienti Venäjälle kasvoi 13 prosenttia, kun taas palvelutuonnin taso ei muuttunut vuodentakaiseen verrattuna. Kiinaan vietiin 10 prosenttia enemmän palveluita ja tuotiin 13 prosenttia vähemmän kuin vuoden 2017 alussa.

Maksutaseen mukainen tavaroiden ja palveluiden vienti alueittain

Ulkomaankaupan tilastot

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilasto on osa [maksutasetta](#). Tilasto sisältää tavaroiden ja palveluiden erittelyt tarkemmalla tasolla. Maksutaseessa noudatettavat maksutasekäsikirjan (BPM6) ohjeet ja suositukset ovat yhdenmukaisia kansantalouden tilinpidonjärjestelmän (EKT 2010) kanssa. Kansantalouden tilinpito julkaistaan [neljännes-](#) ja [vuositasolla](#). Rajat ylittävän tavarakaupan tiedot julkaisee [Tulli](#). Tullin julkaisema tavarakauppa toimii lähdeaineistona tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilastossa. Siihen tehdään määritelmistä johtuvia poistoja ja lisäksiä maksutaseen mukaiseen tavarakauppaan pääsemiseksi.

Tullin tilastopalvelu, tilastot@tulli.fi, 029 552 335.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Maksutaseen mukainen vienti, milj. euroa.....	6
Liitetaulukko 2. Maksutaseen mukainen tuonti, milj. euroa.....	7
Liitetaulukko 3. Maksutaseen mukainen ulkomaankauppa alueittain, milj. euroa.....	8
Tietojen tarkentuminen.....	9
Laatuseloste: Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa	10

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Maksutaseen mukainen vienti, milj. euroa

	2017				2018
	1. vuosineljännes	2. vuosineljännes	3. vuosineljännes	4. vuosineljännes	1. vuosineljännes
1 Tavarat ja palvelut yhteensä	20 933	21 500	20 990	22 830	21 827
1.1 Maksutaseen mukainen tavarakauppa	14 679	15 243	14 678	15 380	15 450
1.1.1 Tullin mukainen tavarakauppa	14 459	15 302	14 491	15 301	15 420
1.1.2 Tehtaaton tuotanto, valmistuttaminen ja välityskauppa	219	-59	187	79	29
1.2 Palvelut yhteensä	6 254	6 257	6 312	7 449	6 378
1.2.1 Tuotannolliset palvelut	312	338	350	428	383
1.2.2 Kuljetus	816	944	1 060	918	943
1.2.3 Matkailu	666	561	829	584	721
1.2.4 Rakentaminen ja projektitoimitukset	549	512	539	693	544
1.2.5 Rahoitus- ja vakuutuspalvelut	92	92	87	115	88
1.2.6 Henkisen omaisuuden käytöstä perityt maksut, muualle luokittelemattomat	711	682	686	951	660
1.2.7 Televiestintä-, tietojenkäsittely- ja tietopalvelut	1 792	1 754	1 589	1 876	1 647
1.2.8 Muut liike-elämän palvelut	1 162	1 207	1 055	1 737	1 250
1.2.8.1 Tutkimus- ja kehityspalvelut	142	152	124	498	141
1.2.8.2 Asiantuntijoiden ja liikehallinnon konsulttipalvelut	376	384	354	459	428
1.2.8.3 Tekniset, kaupankäyntiin liittyvät ja muut liike-elämän palvelut	644	671	577	780	682
1.2.9 Muut palvelut	154	166	116	147	142

Liitetaulukko 2. Maksutaseen mukainen tuonti, milj. euroa

	2017				2018
	1. vuosineljännes	2. vuosineljännes	3. vuosineljännes	4. vuosineljännes	1. vuosineljännes
1 Tavarat ja palvelut yhteensä	20 636	21 457	20 719	22 414	21 893
1.1 Maksutaseen mukainen tavarakauppa	14 162	14 560	14 099	14 962	15 117
1.1.1 Tullin mukainen tavarakauppa	15 243	15 508	15 240	16 060	16 093
1.1.2 Valmistuttaminen	-544	-388	-611	-532	-389
1.1.3 CIF-FOB -muunnos	-918	-939	-918	-965	-969
1.1.4 Muut erot	381	380	388	399	382
1.2 Palvelut yhteensä	6 473	6 897	6 620	7 452	6 776
1.2.1 Tuotannolliset palvelut	263	257	297	341	354
1.2.2 Kuljetus	1 236	1 312	1 313	1 396	1 360
1.2.3 Matkailu	1 012	1 250	1 378	1 303	1 063
1.2.4 Rakentaminen ja projektitoimitukset	448	414	422	507	387
1.2.5 Rahoitus- ja vakuutuspalvelut	266	269	249	253	232
1.2.6 Henkisen omaisuuden käytöstä perityt maksut, muualle luokittelemattomat	229	263	190	302	239
1.2.7 Televiestintä-, tietojenkäsittely- ja tietopalvelut	818	767	664	864	877
1.2.8 Muut liike-elämän palvelut	1 997	2 161	1 927	2 280	2 065
1.2.8.1 Tutkimus- ja kehityspalvelut	429	464	421	465	460
1.2.8.2 Asiantuntijoiden ja liikehallinnon konsulttipalvelut	501	533	427	627	485
1.2.8.3 Tekniset, kaupankäyntiin liittyvät ja muut liike-elämän palvelut	1 067	1 165	1 079	1 188	1 119
1.2.9 Muut palvelut	204	203	180	207	201

Liitetaulukko 3. Maksutaseen mukainen ulkomaankauppa alueittain, milj. euroa

		2017				2018
		1. vuosineljännes	2. vuosineljännes	3. vuosineljännes	4. vuosineljännes	1. vuosineljännes
Tuonti	Yhteensä	20 636	21 457	20 719	22 414	21 893
	..Eurooppa	15 834	16 983	16 307	17 382	17 050
	....EU28	12 841	14 026	13 309	14 402	13 615
	.....Euroalue	7 849	8 688	7 954	8 604	8 315
	.....Alankomaat	1 227	1 180	1 128	1 251	1 208
	.....Saksa	2 548	2 598	2 494	2 800	2 688
	.....Euroalueen ulkopuolinen EU28	4 992	5 338	5 355	5 799	5 300
	.....Britannia	904	969	926	1 000	918
	.....Ruotsi	2 558	2 603	2 663	2 917	2 677
	....EU:n ulkopuolinen Eurooppa	2 993	2 957	2 998	2 980	3 435
	.....Venäjä	1 932	1 836	1 707	1 846	2 212
	..Amerikka	1 529	1 438	1 269	1 599	1 366
	.....Yhdysvallat (USA)	1 021	970	818	1 004	873
	..Afrikka	206	173	166	237	318
	..Aasia	2 965	2 758	2 885	3 072	3 047
	.....Kiina	1 220	1 195	1 316	1 319	1 210
	..Muut ja tuntematon	102	105	93	124	112
Vienti	Yhteensä	20 933	21 500	20 990	22 830	21 827
	..Eurooppa	14 259	14 720	14 180	15 472	14 813
	....EU28	11 793	12 192	11 486	12 397	12 363
	.....Euroalue	7 034	7 405	6 888	7 291	7 275
	.....Alankomaat	1 342	1 233	1 260	1 211	1 293
	.....Saksa	1 657	2 127	1 794	1 909	1 990
	.....Euroalueen ulkopuolinen EU28	4 759	4 787	4 598	5 107	5 088
	.....Britannia	1 019	1 022	1 043	1 201	1 094
	.....Ruotsi	2 528	2 621	2 424	2 706	2 730
	....EU:n ulkopuolinen Eurooppa	2 467	2 528	2 694	3 075	2 450
	.....Venäjä	1 033	1 120	1 263	1 268	1 081
	..Amerikka	2 518	2 659	2 353	2 466	2 389
	.....Yhdysvallat (USA)	1 810	1 972	1 736	1 846	1 791
	..Afrikka	425	428	513	676	770
	..Aasia	3 451	3 412	3 635	3 847	3 487
	.....Kiina	1 132	1 090	990	1 038	1 019
	..Muut ja tuntematon	280	282	310	369	368

Tietojen tarkentuminen

Maksutaseen mukaisten tavaroiden ja palveluiden tarkentuminen, milj. euroa

		1. julkistus	Edellinen julkistus (2018-03-15)	Uusin julkistus (2018-06-15)	Tarkentuminen
Tavaratuonti	2017Q1	13 978	14 162	14 162	184
	2017Q2	14 678	14 560	14 560	-118
	2017Q3	13 740	14 099	14 099	359
	2017Q4	14 962	14 962	14 962	0
Tavaravienti	2017Q1	14 461	14 679	14 679	218
	2017Q2	15 514	15 243	15 243	-271
	2017Q3	14 405	14 678	14 678	273
	2017Q4	15 380	15 380	15 380	0
Palvelutuonti	2017Q1	6 284	6 473	6 473	189
	2017Q2	6 720	6 897	6 897	177
	2017Q3	6 515	6 620	6 620	105
	2017Q4	7 452	7 452	7 452	0
Palveluvienti	2017Q1	5 900	6 254	6 254	354
	2017Q2	6 184	6 257	6 257	73
	2017Q3	6 282	6 312	6 312	30
	2017Q4	7 449	7 449	7 449	0

Laatuseloste: Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tietosisältö ja käyttötarkoitus

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilasto kuvaa Tavaroiden ja palveluiden vientiä ja tuontia karkealla tuote- ja aluejaottelulla neljännesvuositasolla. Tilasto kuvaa ulkomaankaupan kokonaisuutta ja muodostaa linkin IMTS-manuaalin (International Merchandise Trade Statistics, Tulli) ja BPM-manuaalin (Balance of Payments Manual, maksutase) mukaisen tavarakaupan välille. Palvelukaupan osalta noudatetaan Yhdistyneiden kansakuntien julkaiseman kansainvälisen palvelukaupan tilastoja koskevan MSITS 2010 -käsikirjan (Manual on Statistics of international trade in services 2010) suosituksia.

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa sisältyy vaihtotaseeseen, joten tilasto muodostaa osan Suomen maksutasetta. Maksutasetilastointi perustuu Suomen lakisäätöihin velvoitteisiin tuottaa ja raportoida maksutasetilastoa Euroopan keskuspankille (EKP) (EKP:n suuntaviivat EKP/2011/23) ja Euroopan yhteisöjen tilastotoimistolle Eurostatille (Euroopan komission asetus N:o 555/2012) sekä Kansainväliselle valuuttarahastolle (IMF). Tilastotietoja käytetään myös kansantalouden tilinpidon ulkomaat -sektorin tietojen tuottamisessa.

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilasto on valtakunnallisesti kattava. Koska tiedot kysytään yritystasolla, tilastoa ei voi alueellistaa.

1.2 Keskeiset käsitteet ja luokitukset

Ulkomaankauppa on tapahtuma, jossa Suomessa sijaitseva ja ulkomailla sijaitseva taloudellinen toimija (esim. yritys) käyvät kauppaa. Tavaroiden ja palveluiden viennistä syntyy tuloa. Tavaroiden ja palveluiden tuonnista syntyy menoa. Tilasto kattaa kaikkien Suomen kansantalouteen kuuluvien toimijoiden väliset tavaroihin ja palveluihin liittyvät transaktiot ulkomaille sijoittuneen talousyksikön kanssa. Maksutaseessa tavara- tai palvelutransaktio perustuu taloudellisen omistajuuden muutokseen. Tilasto sisältää myös konsernien sisäisen tavara- ja palvelukaupan.

Tullin mukainen tavarakauppa mittaa Suomen rajat ylittävää tavarakauppaa. Se perustuu Euroopan yhteisön lainsäädäntöön, jossa on otettu mahdollisuuksien mukaan huomioon Yhdistyneiden kansakuntien tilastotoimiston kansainvälisen tavarakaupan tilastoja koskevat suositukset (IMTS-manuaali).

Maksutaseen mukainen tavarakauppa perustuu puolestaan omistajuuden vaihtumiseen. Maksutaseen mukaiset tavarakaupan tietojen pohjana käytetään Tullin mukaisen tavarakaupan tietoja, mutta siihen tehdään BPM6-manuaalin mukaisia käsitteellisiä muutoksia. Muutokset sisältävät tavaroiden kuljetukseen liittyvän CIF-FOB-vähennyksen, välityskaupan lisäyksen, valmistuttamiseen liittyvät lisäykset ja poistot sekä muut tavarakaupan lisäykset ja poistot, kuten alustoimitusten tuonnin, palautukset, salakuljetuksen ja yksityishenkilöiden käymän verkkokaupan.

Palveluiden erittelyt perustuvat MSITS 2010 -manuaalin EBOPS 2010 palveluluokitukseen.

Palvelut on luokiteltu seuraavasti ja joidenkin palveluerien nimet muuttuivat 22.9.2017 alkaen

- Tuotannolliset palvelut
- Vanha nimi: Muualla luokittelemattomat huolto- ja korjauspalvelut
Uusi nimi: Huolto- ja korjauspalvelut, muualla luokittelemattomat
- Kuljetus
- Matkailu
- Rakentaminen ja projektitoimitukset
- Vakuutus- ja eläkepalvelut
- Rahoituspalvelut
- Vanha nimi: Muualla luokittelemattomat rojalit ja lisenssimaksut
Uusi nimi: Henkisen omaisuuden käytöstä perityt maksut, muualle luokittelemattomat
- Vanha nimi: Televiestintä-, tietotekniikka- ja tietopalvelut
Uusi nimi: Televiestintä-, tietojenkäsittely- ja tietopalvelut
- Muut liike-elämän palvelut

- Henkilökohtaiset, kulttuuri- ja virkistyspalvelut
- Vanha nimi: Muualla luokittelemattomat julkishallinnon palvelut
Uusi nimi: Julkisyhteisöjen tuottamat tavarat ja tarjoamat palvelut, muualla luokittelemattomat

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa –tilaston laatimiseen käytetään suoraa tiedonkeruuta ja muista taloustilastoista johdettua tietoa. Tulli kerää tiedot Suomen rajan ylittävästä tavaroiden ulkomaankaupasta sekä julkaisee ulkomaankauppatilastot. Tilastokeskus kerää tai johtaa kansainvälisen palvelukaupan sekä ulkomailta ulkomaille tapahtuvan tavarakaupan tiedot.

2.1 Tavarat

Maksutaseen mukaisessa tilastoinnissa tavarantuonnin arvot muutetaan Tullin tilastoimista CIF-arvoisista maksutaseen FOB-arvoiksi, jolloin rahdin ja vakuutuksen osuus tavarantuonnista siirretään kuljetus- tai vakuutusmenoihin. Lisäksi tuontiin lisätään alustoimitukset, joihin kuuluvat muun muassa satamissa ja terminaaleissa hankitut tavarat ja polttoaineet. Maittain jaetuissa tavarakauppatiedoissa vienti on tilastoitu määrämään, tuonti EU-alueelta lähetysmaan ja tuonti EU:n ulkopuolelta alkuperämään mukaan.

Tulli kerää rajat ylittävän tavarakaupan tilastoinnissa tarvittavat tiedot. Tiedot Suomen kaupankäynnistä EU:n ulkopuolisten maiden kanssa saadaan tullausjärjestelmästä. EU:n sisäisestä kaupasta tuojat ja viejät ilmoittavat kuukausittain Intrastat-järjestelmän mukaiset tilastotiedot Tullille.

Tavarat kattavat irtaimen omaisuuden, jonka omistus siirtyy yhdessä maassa olevalta yksiköltä toisessa maassa olevalle yksikölle. Rajat ylittävä kauppatavara kirjataan maksutaseessa markkina-arvoon (FOB) ja siitä poistetaan rajat ylittävät tavarat joissa ei tapahtu omistajuuden muutosta.

Välityskauppa, ulkomailta ulkomailta valmistutettavaksi ostetut tavarat ja ulkomaille myyty tavara, joka on valmistettu ulkomailta kerätään palveluiden ulkomaankaupan ja ulkomaisten tavaravirtojen tiedustelussa, kuten myös alustoimitusten tuonti. Yksityishenkilöiden verkkokauppa ja salakuljetus johdetaan kansantalouden tilinpidossa.

2.2 Palvelut

Palvelut ovat sellaisen tuotannollisen toiminnan seurausta, joka muuttaa niitä kuluttavien yksiköiden olosuhteita tai edistää tuotteiden ja rahoitusvarojen vaihdantaa. Palvelut eivät yleensä ole erillisiä eriä, joihin voisi kohdistua omistusoikeuksia, ja yleensä palvelua ja palvelun tuottamista ei voi erottaa toisistaan.

2.2.1 Palveluiden ulkomaankaupan ja ulkomaisten tavaravirtojen tiedustelu

Palveluiden ulkomaankaupan ja ulkomaisten tavaravirtojen tiedustelussa tiedustellaan suomalaisten yritysten käymä palveluiden ulkomaankauppa. Tiedustelu kattaa tuotannolliset palvelut, muualla luokittelemattomat huolto- ja korjauspalvelut, kuljetuksen, rakentamisen ja projektitoimitukset, rahoituspalvelut (pl. FISIM), muualla luokittelemattomat henkisen omaisuuden käytöstä perityt maksut, televiestintä-, tietojenkäsittely- ja tietopalvelut, muut liike-elämän palvelut sekä henkilökohtaiset, kulttuuri- ja virkistyspalvelut.

Tiedustelun kehikko muodostetaan Tilastokeskuksen yritysrekisterin pohjalta. Tiedot kootaan neljännesvuosi- ja vuositiedonkeruulla suoraan yrityksiltä. Neljännesvuositiedusteluun valitaan noin 1 000 palveluiden ulkomaankaupan merkittäväntä yritystä, jotka edustavat tilastossa itseään. Vuositiedustelu kattaa noin 2 000 yritystä, jotka valitaan tiedusteluun satunnaisesti. Satunnaisotos on ositettu ulkomaalaisomisteisuuden, henkilöstömäärän ja toimialan perusteella. Otostiedot korotetaan kattamaan tiedustelun ulkopuolelle jäävät yritykset. Vastaamattomien itseään edustavien yritysten tiedot imputoidaan edellisen vuoden vastauksen tai henkilöstömäärän perusteella.

2.2.2 Matkailu

Matkailuerään tilastoidaan kaikki muut matkasta aiheutuvat menot kuin maiden väliset kuljetukset, jotka luetaan kuuluvaksi kuljetuserään. Matkailuerään kuuluviksi luetaan myös risteilyistä, kausi- ja rajatyöntekijöistä sekä ulkomaisesta opiskelusta ja sairauenhoidosta aiheutuneet menot. Menojen osalta tilasto perustuu suomalaisten matkailu -tilastoon ja tulojen osalta majoitustilastoon sekä menetelmälliseen arvioon.

2.2.3 Kuljetus

Kuljetuspalvelut kattavat meri-, ilma- ja muiden liikennemuotojen henkilö- ja rahtikuljetuksen sekä niitä palvelevan toiminnan, joka sisältää mm. alusten maksamat ahtaus-, satama-, väylä- ja luotsimenot. Lisäksi kuljetuspalvelut kattavat posti- ja kuriiripalvelut. Kuljetusrahtitulot ovat suomalaisten varustamojen, lentotai kuljetusyhtiöiden ulkomaisten tavaroiden kuljetuksista ansaitsemia tuloja. Vastaavat menot ovat ulkomaisille kuljettajille maksettuja kuljetusmenoja.

Huomattava kuljetustuloerä on ulkomaisilta matkailijoilta saatu kuljetustulo, joka jakautuu merikuljetustuloon ja lentokuljetustuloon. Vastaavat menot ovat suomalaisten ulkomaisille kuljetusyrityksille maksamia menoja.

Kuljetuspalveluiden tulot kerätään palveluiden ulkomaankaupan ja ulkomaisten tavaravirtojen tiedustelussa. Meri- ja lentoliikenteen rahtikuljetusmenot perustuvat Tullin mukaiseen tavarakauppaan tehtävään CIF-FOB -muunnokseen. Tieliikenteen rahtikuljetusmenot sekä posti- ja kuriiripalveluiden menot perustuvat palveluiden ulkomaankaupan ja ulkomaisten tavaravirtojen tiedusteluun. Muut kuljetusmenot johdetaan kansantalouden tilinpidossa.

2.2.4 Muut palvelut

Tiedot ulkomaisista vakuutustuloista ja -menoista saadaan Finanssivalvonnan toteuttamasta vuosikyselystä. Kyselyssä ovat mukana kaikki Suomessa vakuutuksia myyvät yritykset. Tavaravakuutusta koskevat tiedot perustuvat pääosin Tullin määrävuosittain toteuttaman tavarakaupan rahti- ja vakuutuskyselyn tuloksiin. Lisäksi suomalaisilta yrityksiltä tiedustellaan palvelukyselyn yhteydessä niiden ulkomailta hankkimia vakuutuspalveluja.

Muualla luokittelemattomien julkishallinnonpalveluiden tiedot johdetaan kansantalouden tilinpidossa, kuten myös rahoituspalveluihin kuuluva FISIM, yksityishenkilöiden käymä sähköinen verkkokauppa sekä harmaa talous.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Maksutasetilastojen laadun ylläpitämiseksi ja parantamiseksi on kiinnitetty suurta huomiota käytännön kyselykehikkojen määrittelyyn ja rekisterien tarkkuuteen. Tietojen oikeellisuutta ja tarkkuutta tarkastellaan säännöllisesti. Suomen tilastot ovat herkkiä juuri kehikko- ja mittausvirheiden suhteen, koska Suomessa on kansantalouden kokoon verrattuna erittäin suuria kansainvälisiä yrityksiä.

Vuosikyselyihin perustuvat tiedot arvioidaan tilastovuoden neljännesvuositilastoihin. Siten tietojen saanti täydentyy ajan mittaan, mikä saattaa johtaa huomattaviin korjauksiin tilastoissa. Tulli korjaa kuukausittaisia ulkomaankauppätietoja vähitellen tilastovuotta seuraavan vuoden kevääseen saakka.

Palveluiden ulkomaankaupan ja ulkomaisten tavaravirtojen tärkeimmät virhelähteet liittyvät vastauskatoon sekä yli- ja alipeittoon. Kyselytutkimuksen peitolla tarkoitetaan tutkimuskehikon oikeellisuutta suhteessa siihen yritysjoukkoon, joka kyselyllä halutaan tavoittaa. Tämän tiedustelun kohdalla lähinnä alipeitto on mahdollinen virhelähde, koska kaikkien vientiä ja tuontia harjoittavien yritysten määrittäminen on haastavaa.

Palveluiden määritelmät sekä tiedonantajien mahdollisuudet toimittaa niiden mukaista relevanttia tietoa ovat yksi oleellinen virhelähde. Palveluerien määritelmien suhteen tapahtuu väärinkäsityksiä, jolloin tiedustelun vastaukset jäävät puutteellisiksi tai kirjautuvat osin väärin eriin. Lisäksi tiedonantajien on joissakin tapauksissa hankala kerätä oikeat tiedot yrityksen tietojärjestelmistä, jolloin tieto on arvioitu yrityksessä.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Neljännesvuosittaiset tiedot julkaistaan samaan aikaan Maksutase ja ulkomainen varallisuusasema -tilaston kanssa eli noin 11 viikon viiveellä kunkin neljänneksen päättymisestä. Vuositiedot valmistuvat tilastovuotta seuraavan vuoden syksyyn mennessä, kun kaikki perustiedot on saatu. EKP:n ja Eurostatin korjausrytmin mukaan suurimmat korjaukset tehdään aina maaliskuun ja syyskuun lopussa. Tuolloin korjataan kaikki edellisen vuoden neljännesvuositiedot, jotta ne saadaan yhteneviksi korjattavien vuositasen lukujen kanssa.

Myös päättynyttä vuotta edeltävän vuoden tietoja korjataan. Luvut tulevat lopullisiksi yli kahden vuoden kuluttua tilastovuoden päättymisestä.

5. Tietojen saatavuus ja selkeys

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppatilaston tiedot sekä kuvaus ja muut metatiedot julkaistaan Tilastokeskuksen internetsivuilla: <http://stat.fi/til/tpulk>.

Lisätietoja tilastosta antavat Yhteystiedot -sivulla mainitut henkilöt. <http://www.stat.fi/til/tpulk/yht.html>

6. Tietojen vertailukelpoisuus

Tilastoa laaditaan kansainvälisten tilastostandardien ja IMF:n maksutasekäsikirjan (6. painos vuodelta 2009) mukaisesti, mikä takaa tilaston vertailukelpoisuuden. Lisäksi käytetään Yhdistyneiden kansakuntien julkaiseman kansainvälisen palvelukaupan tilastoja koskevan käsikirjan (Manual on Statistics of international trade in services 2010) suosituksia, jotka ovat linjassa maksutasekäsikirjan kanssa. Uuden tilaston julkaisu alkoi kesällä 2016.

7. Selkeys ja yhtenäisyys

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilasto on osaksi johdettu muista tilastoista. Tullin julkaisemien ulkomaankauppa- ja Tilastokeskuksen julkaiseman tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilaston välillä on eroja. Tulli julkaisee rajat ylittävän tavarakaupan, kun taas tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilastossa ulkomaankauppa perustuu omistajuuden vaihdokseen. Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa kattaa kaikki sektorit ja palvelut.

Lisätietoja

Risto Sippola 029 551 3383

Terhi Tulonen 029 551 3604

Vastaava tilastojohtaja:
Ville Vertanen

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa 2018, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 2343-4228 (pdf)